

การดูแลกาแฟฤดูแล้ง

KM: การดูแล
กาแฟฤดูแล้ง

การให้น้ำ

-ให้น้ำอาทิตย์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที / ต้น (ให้แบบมินิสปริงเกอร์)

การใส่ปุ๋ย

-ช่วงเริ่มฤดูแล้ง ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ + ปุ๋ยเคมี สูตร 8 - 8 - 8 อัตราส่วน 2 : 1 โรยรอบโคนพุ่ม อัตราส่วน 0.5 - 1 กิโลกรัม / ต้น

-ช่วงต้นฝน ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ + ปุ๋ยเคมี สูตร 12 - 12 - 17 อัตราส่วน 2 : 1 โรยรอบโคนพุ่ม อัตราส่วน 0.5 - 1 กิโลกรัม / ต้น

การตัดแต่งกิ่ง

-ตัดแต่งกิ่งให้ตัดกิ่งกระโดง และกิ่งที่เคยให้ผลผลิตแล้ว

เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล นายกฤษณ์วัชร ปาปะกัง

ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ นางสาวชนิษฐา บุญคำมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

การตัดแต่งดอกทุเรียน

KM: การตัด
แต่งดอก

- ตัดดอกที่อยู่ตามกิ่งเล็ก ๆ หรือปลายกิ่งทิ้ง
 - ควรตัดแต่งเมื่อดอกทุเรียนอยู่ในระหว่างระยะมะเปือพวง ถึงระยะหัวกำไล
 - ถ้ามีดอกรุ่นเดียวกันปริมาณมาก ตัดแต่งให้เหลือปริมาณดอกพอเหมาะ
อยู่ในตำแหน่งที่ต้องการ
 - ถ้ามีดอก 2 รุ่น ปริมาณเท่า ๆ กัน ตัดแต่งให้เหลือดอกรุ่นที่จะขายได้ราคาดี
 - ถ้ามีดอก 2 รุ่น ปริมาณต่างกัน ให้ตัดรุ่นที่มีปริมาณดอกน้อยออก
- แต่ถ้าปริมาณดอกมีน้อยจำเป็นต้องไว้ดอกต่างรุ่นควรไว้ดอกรุ่นเดียวกัน บนกิ่ง
เดียวกัน / ไว้ดอกรุ่นเดียวกัน บนกิ่งที่อยู่ชิดกัน

เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล นายวิวัฒน์ ศรีวิเชียร ประธานแปลงใหญ่ทุเรียนทองผาภูมิ
ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ นายสุเมธ หงษ์สาขุม ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

การบริหารจัดการ

“สวนทุเรียน” ก่อนให้ผลผลิต

เจ้าขององค์ความรู้: นายสุริยา อินทกุล

การเลือกต้นพันธุ์ทุเรียน

- ต้นพันธุ์ที่ใช้ปลูกต้องมีความแข็งแรง ตรงตามพันธุ์ ต้นต้องเป็นพันธุ์พื้นเมืองทนทานต่อโรคราเน่าโคนเน่า ระบายน้ำได้ดี มีใบหนา และเขียวเข้ม

การปลูกทุเรียน

- การปลูกแบบขุดหลุมปลูก**
 - ขุดหลุมขนาด 1 หลุมต่อ 20 ต้นต้นเดิม
 - ระยะขุดหลุมด้วยดินฟอสฟอรัส (0-3-0) สร้างความชื้นตามหลุม
 - ราดน้ำโคนเน่า ไม่เป็นพิษกับต้นพืช
 - การปลูกให้ควรวางปลูกต้นทุเรียนให้ปลูกแบบต้นมาหนึ่งข้อ ใช้ดินโรยรอบต้น ไม่กดรอบต้น
 - รอกันหลุมด้วยปุ๋ยอินทรีย์ (จะใส่ปุ๋ยไม่ได้ก็ได้)
 - ปริมาณความชื้นต้นเดิม
 - ห้ามใส่ปุ๋ยคอก (มูลวัว มูลไก่) เพราะอาจจะมีการเกิดโรคพืช
 - ขอยกหลุมด้วยปุ๋ย เช่น คิวเวีย คิวเวีย จะทำให้ต้นทุเรียนตาย
 - หาปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ได้ และตัวอ่อนของรากขึ้น เป็นต้น
 - นอกจากนี้ถ้าเป็นปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์สารกำจัดแมลงจำพวก สไตรคีน, จีอาร์, อิมิดาโคลพรีด, คาร์โบเบนไทล, ฟูราดานสามปี โรยกันหลุมให้ทั่ว 1 หลุม 1 ซ่อนแถว เพื่อป้องกันแมลงราก และศัตรูต้นทุเรียน
- การปลูกแบบปลูกลงในหลุม**
 - เหมาะสำหรับพื้นที่น้ำขัง
 - ไม่เหมาะ การระบายน้ำไม่ดี ให้ปลูกหลุมที่แน่น ไม่ควรขุดหลุมปลูก
 - ขุดหลุมขนาด 1 หลุม 8 นิ้ว ยกโลกให้มีขนาดใหญ่มากขึ้นหลุมกว้าง
 - ประมาณ 2 เมตร เบื้องต้นน้อย ต้นต้นโตแล้วค่อยๆ ขุดหลุม
 - ปริมาณน้ำท่วมขังบริเวณโคนต้น ทำให้มีการระบายน้ำได้ดี

การปรุงดิน

- การปรุงดิน (สัดส่วน 1:1:1)**
 - ขุดหลุมขนาดกว้าง x ยาว x ลึก เป็น 50 x 50 x 50
 - ชั้นดินแรก 1 เมตรรอบต้น ดินที่ขุด, แกลบดิบ 1 ถัง,
 - ปุ๋ยอินทรีย์ 1 ถัง (แบบเม็ดดีกว่า และควรใส่ปุ๋ยแบบเม็ด)
 - จากนั้นผสมทุกอย่างเข้าให้เข้ากัน รดน้ำให้ชุ่มในหลุมปลูก

การให้น้ำ

ในช่วงระยะปลูกถึงระยะก่อนเก็บเกี่ยวทุเรียน

การใส่ปุ๋ย

ในช่วงระยะปลูกถึงระยะก่อนเก็บเกี่ยวทุเรียน

- เมื่อปลูกทุเรียนได้ 7 วัน ควรใส่ปุ๋ย 46-0-0 ประมาณ 7 เม็ด ใส่บริเวณรอบต้น 30 เม็ด และใส่ในทุกๆ 7 วัน
- ถ้าทรงพุ่มสูง ประมาณ 2.5 เมตร ให้ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 จำนวน 3 กำมือ ทั้งนี้ต้องดูขนาดทรงพุ่มด้วย
- เมื่อแตกยอดให้ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 21-7-14
- แนะนำให้ใช้ปุ๋ยสังคัม และผสมปุ๋ยเอง เนื่องจากลดโอกาสการเจอปุ๋ยปลอม สามารถผลิตปุ๋ยในปริมาณและสูตรที่ต้องการได้
- แม่ปุ๋ยที่แนะนำในการใช้คือ 0-0-50 แทนการใช้ 0-0-60 เพราะ 0-0-50 มีสารประกอบเกลือต่ำกว่า 0-0-60
- มีการใส่ปุ๋ยคอก (มูลวัว) ต้องเป็นวัวที่กินหญ้าตามธรรมชาติ (ไม่มีการเสริมเกลือ) ใส่ 46-0-0 โรยรอบทรงพุ่ม สลับกับมูลวัว (ไม่เกิน 15 เซนติเมตร) และโรย 46-0-0 ทับอีกครั้งหนึ่ง ใส่ทุกๆ 2 เดือน (ใส่ 46-0-0 เพื่อช่วยในกระบวนการย่อยสลายของมูลวัว)

การจัดการแปลงทุเรียน

ในช่วงระยะปลูกถึงระยะก่อนเก็บเกี่ยวทุเรียน

- การตัดแต่งกิ่ง**
 - ในการปลูกช่วงแรกไม่จำเป็นต้องใช้ที่กำบังแสงแดด แต่ต้องให้น้ำอย่างเพียงพอ
 - ในการปลูกช่วงแรกไม่แนะนำให้ตัดแต่งทรงพุ่ม
 - กิ่งแรกที่มีไว้ ไม่จำเป็นต้องสูงจากพื้นดินมากนัก
 - เมื่อกิ่งขึ้น 50 เซนติเมตรให้ตัดแต่งทรงพุ่ม ควรทำมุม 30-35 องศา จากกิ่งประธาน
 - กิ่งกิ่งประธาน ให้ได้ 2 เมตร โดยกิ่งให้กิ่งประธานนั้นใหญ่

การจัดการวัชพืชในแปลง

- เมื่อต้นทุเรียน อายุ 6 ปีขึ้นไปในช่วงฤดูฝนสามารถฉีดพ่นยาฆ่าหญ้าได้โคนต้นได้เลย แต่อย่าให้ยาสัมผัสกับผิวใบ
- การฉีดพ่นยาฆ่าหญ้าในฤดูร้อนนั้น ความหนา 46-0-0 จำนวน 0.5 กิโลกรัม/ไร่ และสารจับใบ
- ในช่วงฤดูแล้ง ควรจัดการวัชพืด้วยวิธีการตัด โดยเหลือต้นหญ้าให้สูงเป็น 2 นิ้ว เพื่อรักษาความชื้นในดิน

การจัดการศัตรูพืชในแปลง

- ใช้ โดเมฟอส ในกรณีป้องกันศัตรูพืชในแปลง และแมลงศัตรูพืช ที่จะมาเข้าทำลายซ้ำ, และขุยมะพร้าว
- ควรเปลี่ยนกลุ่มสารกำจัดศัตรูพืช ในทุกๆ 30 วัน เพื่อป้องกันการดื้อยาของศัตรูพืช

• การให้น้ำ
1) ทุเรียนปลูกใหม่ ให้ให้น้ำ 4 ลิตรต่อต้น ต่อวัน 2) เวลาเช้า 2 ลิตรตอนเย็น (ถ้าฝน) 2 ลิตร ตอนเย็น
ในฤดู 10-15 เซนติเมตร (1 ลิตร) จากโคนต้น ประมาณ 2 ลิตรต่อต้น ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ
ถ้าเป็นฤดูฝนหรือฤดูฝน ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ
2) ให้น้ำให้เพียงพอ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ
3) ให้น้ำให้เพียงพอ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ
4) ควรดูแลต้นทุเรียน ให้มีใบเขียวเข้ม ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ

การให้น้ำ

- ทุเรียนปลูกใหม่ ให้ให้น้ำ 4 ลิตรต่อต้น ต่อวัน 2) เวลาเช้า 2 ลิตรตอนเย็น (ถ้าฝน) 2 ลิตร ตอนเย็น
ในฤดู 10-15 เซนติเมตร (1 ลิตร) จากโคนต้น ประมาณ 2 ลิตรต่อต้น ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ
ถ้าเป็นฤดูฝนหรือฤดูฝน ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ
2) ให้น้ำให้เพียงพอ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ
3) ให้น้ำให้เพียงพอ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ
4) ควรดูแลต้นทุเรียน ให้มีใบเขียวเข้ม ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ ทุเรียนให้ปุ๋ยตามอัตราที่แนะนำ

ผู้บันทึกองค์ความรู้: สำนักงานเกษตรอำเภอสังขละบุรี

Knowledge Management

“การปลูกข้าวอินทรีย์”

เกษตรกรเจ้าขององค์ความรู้

“นายสุริยา มงคล”

ที่อยู่ 135 หมู่ที่ 7 ตำบลกลอนโด

อำเภอด่านมะขามเตี้ย

จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีการปฏิบัติ

1

เตรียมดินโดยการหมักฟางทึกรอบ
การผลิต ทั้งไว้ประมาณ 7 - 10 วัน

2

คัดเมล็ดพันธุ์ โดยเมล็ดขาวออก

3

ใช้รถหยอดข้าว เนื่องจากประหยัดเมล็ดพันธุ์
ข้าว และดูแลรักษาเรื่องโรคแมลงได้ง่าย โดย
ใช้ในอัตรา 10 กิโลกรัม/ไร่ สำหรับข้าวไรซ์
เบอร์รี่ และในอัตรา
20 กิโลกรัม/ไร่ สำหรับข้าว กข.43

4

น้ำที่ใช้ในนา เป็นน้ำจากสระของตนเอง
โดยการปล่อยน้ำเข้านาพร้อมกับปล่อยน้ำ
หมัก ซึ่งน้ำหมักที่ให้มี 2 สูตร คือ น้ำหมัก
ปลา และน้ำหมักผลไม้ รวมทั้งมีการใช้เชื้อ
ราไตรโคเดอร์มา ผด.2 เป็นหัวเชื้อ และ
สารสกัดจากสมุนไพรฉีดพ่น

5

ข้าวไรซ์เบอร์รี่เก็บเกี่ยวที่อายุ 120 วัน และข้าว
กข.43 เก็บเกี่ยวที่อายุ 90 วัน ซึ่งก่อนเก็บเกี่ยว
จะไ้แรงงานคนเกี่ยวข้าวป่นออกก่อน
และมีการแยกข้าว 3 กระสอบแรกออกก่อน
เนื่องจากรถที่ใช้เกี่ยวมีการใช้งานในแปลงที่ไ้
สารเคมีมาก่อน

6

หลังการเก็บเกี่ยวมีการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ใน
การย่อยสลายตอซังฟางข้าวแทนการเผา
เพื่อเพิ่มธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ

7

การสีข้าวจะใช้เครื่องสีข้าวขนาดเล็กของตนเอง
และบรรจุถุงสุญญากาศจำหน่าย โดยมีการผลิต
และจำหน่ายตามออเดอร์

การปลูกข้าวอินทรีย์ เป็นการปลูกข้าวที่
ไม่ใช้สารเคมีทางการเกษตรทุกชนิดทุก
ขั้นตอน และยังเป็น การอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนเป็น
การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน
ซึ่งการปลูกข้าวอินทรีย์
โดยมีขั้นตอนเทคนิค ดังนี้

นอกจากมีการปลูกข้าวแล้ว
ยังมีการปลูกพืชอื่นผสม
ผสานเพื่อเป็นการเพิ่มราย
ได้และใช้พื้นที่ให้เกิด
ประโยชน์มากที่สุด รวมทั้ง
มีการเลี้ยงปลาในนาเพื่อ
ช่วยกำจัดแมลงศัตรูพืชที่
หลบซ่อนบริเวณโคนข้าว

ผู้บันทึกองค์ความรู้

นางสาวศุภานันท์ ตั้งใจ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ปฏิบัติการ

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรอำเภอ

ด่านมะขามเตี้ย

องค์ความรู้ คุณเพื่อองเรื่องลำไย

วันที่บันทึก 26 มีนาคม 2567

01

เจ้าของความรู้

คุณกุลวัตรธัญญา ภูเงิน
บริษัทสวนแม่เปิ้ลจำกัด
44 หมู่ที่ 4 ตำบลลาดหญ้า
อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้

02

เนื่องจากทางสวนเปิดร้านขายลำไยทั้งไม้ผล ไม้ยี่สิบต้น และไม้ดอกไม้ประดับ อยู่บริเวณถนนสายแสงชูโต บึงหน้าสุบน้ำตกไทรโยค ซึ่งเป็นจุดที่จะผ่านไปแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี จากร้านขายดอกไม้ต้นไม้เป็นหลักจึงมีความคิดว่าอยากจัดเป็นสวนดอกไม้เป็นเทศกาลบุฟเฟ่ต์ลำไยและเปิดเป็นสวนดอกไม้ช่วงปลายปี จึงมีการปลูกลำไยพันธุ์เพชรน้ำเอก ลักษณะประจำพันธุ์คือ เวลาติดผลจะเป็นช่อขนาดใหญ่มาก มีน้ำหนักประมาณ 3-4 กิโลกรัมต่อช่อ ผลมีขนาดใหญ่กว่าผลของลำไยทั่วไปอย่างชัดเจน เนื้อหุ้มเมล็ดหนาแข็งไม่แฉะ เมล็ดเล็กและสับรสชาติหวานกรอบรับประทานอร่อยมาก และทางสวนยังมีเทคนิคการตัดแต่งกิ่งทรงพุ่มทรงสวย และทำลำไยพุ่มเตี้ยทั่วทั้งแปลง มีการผลิตลำไยนอกฤดู เพื่อแก้ปัญหาราคาลำไยตกต่ำโดยใช้สารไฟเตสเซียมคลอไรด์มีการให้น้ำแบบสปริงเกอร์จากบ่อบาดาล เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตลำไยของทางสวนได้รับรองมาตรฐานการผลิตพืชปลอดภัย (GAP) เพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจในผลผลิต และการทำลำไยนอกฤดูยังตรงกับช่วงเทศกาลสวนดอกไม้ จึงเปิดเป็นบุฟเฟ่ต์ลำไย เป็นการส่งเสริมการขายของทางสวนอีกทางหนึ่ง

03

เทคนิค เคล็ดลับ

“ การเอาใจใส่สิ่งที่ทำอย่างจริงจัง เพราะมันคืออาชีพของเรา ”
เน้นการพัฒนาต่อยอด ทำให้ได้มาตรฐาน และรักษามาตรฐานนั้นให้คงอยู่ตลอดไป

ดอกไม้ถึงได้ ใจกลางเมือง

เจ้าของความสุข

นางสาวจิรนาถ นิธิภักตร์ธนโกศล
Young Smart Farmer ปี 2567
ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง
กาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

วันที่บันทึก 15 มีนาคม 2567

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติในการจัดความสุข

จุดเริ่มต้น ส่วนตัวเป็นคนชอบซื้อต้นไม้ที่มีดอกสวยๆ มาปลูกที่บ้านบริเวณสนามหน้าบ้านอยู่เสมอ เช่น ต้นมากาเร็ต เดซี่ เป็นไม้ที่มีสีสันและขนาดดอกที่น่ารักเมื่อปลูกมาได้ระยะหนึ่งเห็นตามสื่อโซเชียลต่างๆ ว่าดอกมากาเร็ต เดซี่ตลาดมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง เพราะสามารถนำไปตกแต่งในหน้าขนมเค้กได้ จึงทำให้มองเห็นช่องทางที่สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้

การปลูก ปลูกด้วยระบบออร์แกนิก มีการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อใช้ปรับปรุงบำรุงดิน การซื้อต้นกล้ามาปลูกจะเน้นเป็นไม้ที่มีสายพันธุ์ที่ทนต่อสภาพอากาศร้อนได้ดี ซึ่งสายพันธุ์ไม้ดอกที่นำมาปลูกที่ตลาดนิยมมีชื่ออยู่ตลอด ได้แก่ ดอกเดซี่ญี่ปุ่น มากาเร็ตเบอร์เนียว ดาลเบิร์ก เดซี่ ผีเสื้อแสนสวย บานชื่นแคระ กระดุมเงิน กระดุมทอง และเข็มอินเดีย ฯลฯ ศัตรูพืชที่พบคือด้วงเต่าแตง การป้องกันจะใช้น้ำส้มควันไม้ฉีดพ่น การตัดกิ่งอยู่เสมอก็จะช่วยให้มีกิ่งใหม่ๆ ออกมาทดแทน มีดอกออกตลอดทั้งปี การรดน้ำจะรดน้ำวันละ 2 ครั้ง ในช่วงเช้าและเย็น การตัดดอกจะตัดในช่วงเวลา 07.00-10.00 น. แล้วนำมาใส่กล่องสำหรับจัดส่ง เพื่อไม่ให้ดอกไม้ที่ตัดโดนลมเพราะจะทำให้ดอกไม้เหี่ยวไว เพราะฉะนั้นหลังตัดต้องพรมน้ำให้ทั่วดอกและใส่ในภาชนะที่ปิดมิดชิดกันลม ซึ่งดอกไม้จะวางซ้อนกันภายในกล่องอยู่ที่ประมาณ 5 ชั้น

การตลาด ลูกค้าหลักมาจากทางช่องทางออนไลน์ 100% โดยจะใช้โทรศัพท์มือถืออัดคลิปวิดีโอ จากนั้นนำมาตัดต่อเพื่อสร้างเป็นเรื่องราว โพสต์ลงในสื่อออนไลน์ทุกแพลตฟอร์ม จึงทำให้ลูกค้าที่เข้ามาติดต่อของชื่อดอกไม้ผ่านเพจเฟซบุ๊ก “ดอกไม้ถึงได้กาญจนบุรีranringarden” โดยราคากล่องเล็กประมาณ 100 ดอก กล่องละ 120 บาท กล่องใหญ่ประมาณ 150 ดอก กล่องละ 250 บาท รายได้เฉลี่ยต่อเดือนจะอยู่ที่ 30,000-35,000 บาทต่อเดือน

ทอफीถั่วน้ำตาลอ้อย

ส่วนผสม

- น้ำตาลอ้อย จำนวน 1 กิโลกรัม
- น้ำกะทิ จำนวน 3 กิโลกรัม
- นมข้นหวาน จำนวน 1 กระป๋อง
- นมข้นจืด จำนวน 1 กระป๋อง
- ถั่วลิสงคั่ว จำนวน 1 กิโลกรัม
- แปะแซ จำนวน 0.5 กิโลกรัม
- ถุงร้อน ขนาด 20x30 ซม. จำนวน 6 ใบ
- กระดาษวาว จำนวน 13 แผ่น

ขั้นตอนการทำ

1. ตั้งกระทะร้อน ใส่กะทิ น้ำตาลอ้อย และนมข้นจืด ทั้งหมด ตั้งไฟจนเดือด เคี่ยวจนส่วนผสมเข้ากันและข้นเหนียวหนืด
2. ใส่ถั่วลิสงคั่ว และ แปะแซ เคี่ยวต่อจนแห้งเหนียว ให้เบาไฟ และคนต่อเรื่อยๆ จนส่วนผสมไม่ติดทัพพี
3. เทใส่ถาด เพื่อแบ่งคำสำหรับห่อชั้น (ให้ทำทันทีเพื่อป้องกันน้ำตาลแข็งตัว และแบ่งเป็นก้อนได้ยาก
4. บรรจุหีบห่อทอफी

วิสาหกิจชุมชนวิถีพระแท่น

หมู่ 4 ตำบลพระแท่น อำเภอนาทม จังหวัดกาฬสินธุ์

ปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการทำสวนส้มโอ

KM: ปัจจัยสำคัญ
ที่ทำให้เกษตรกร
ประสบความสำเร็จ
ในการทำสวนส้มโอ

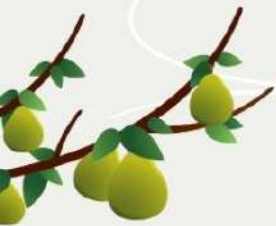
1.เงินทุน เพราะเกษตรกรที่ปลูกส้มโอ กว่าจะเริ่มเก็บผลผลิตออกขายได้ ต้องรอนจนกระทั่งต้นส้มโออายุได้ 5 ปี ดังนั้น การทำสวนส้มโอ เงินทุนจะจมในช่วง 5 ปีแรก

2.แหล่งน้ำ ช่วงที่ต้นส้มโอเริ่มปลูกใหม่อาจจะต้องรดน้ำต้นส้มโอบ้าง หลังจากส้มโอมีลำต้นใหญ่และให้ผลผลิตแล้ว จะต้องการน้ำมากและสม่ำเสมอ หากเกษตรกรปล่อยให้พื้นดินแห้งจัดโดยไม่ให้น้ำ เมื่อมีฝนตกลงมาต้นส้มโอได้น้ำมากเกินไป จะทำให้ผลส้มโอร่วงหรือแตก

3.ดิน ดินเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด สภาพดินที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกส้มโอคือ ดินร่วนปนทราย เกษตรกรควรเตรียมดินให้พร้อมเสียก่อน

4.กิ่งพันธุ์ ควรเป็นกิ่งที่ขยายพันธุ์มาจากแม่พันธุ์ส้มโอที่มีลักษณะแข็งแรง ให้ผลดก รสชาติดี และไม่เป็นโรคไวรัสทรินเทซ่าหรือโรคกรีนนิง ขนาดของกิ่งพันธุ์ที่ดี ต้องมีความยาวประมาณ 70-80 เซนติเมตร และกิ่งพันธุ์มีกิ่งแตก 2 กิ่ง จึงเหมาะสมที่สุด

5.การดูแลรักษา หากทำสวนส้มโอในพื้นที่ลุ่ม เกษตรกรต้องมีความรู้ความเข้าใจว่า ต้นส้มโอจะต้องรดน้ำอย่างไร จะให้น้ำเมื่อใด ช่วงจังหวะที่มีความเหมาะสมในการให้ปุ๋ยและฉีดพ่นยาปราบศัตรูพืช

"มันสามหาบ"

เกษตรกรแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลช่องสะเดา

เจ้าขององค์ความรู้

นาย สมชาย ฒาสุข

บ้านเลขที่ 239 ม. 6 ตำบลช่องสะเดา อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
โทรศัพท์ 0878035368

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้

นายสมชาย ฒาสุข คณะกรรมการแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลช่องสะเดา
มีแนวคิดที่จะผลิตมันสำปะหลัง "3 น."

"เน้นคุณภาพ เน้นน้ำหนัก และเน้นลดต้นทุนการผลิต"

1. ใส่ปุ๋ยคอก (ขี้ไก่) อัตราส่วน 50 กระสอบ/ไร่ ไร่ ไร่ละ 1 - 2 สิบคอก แล้วไถกลบ
2. บรื่องปลูกดีใช้หัวพันธุ์ที่ร่ง
3. คัดเลือกพันธุ์ที่ดี
4. แยกพันธุ์มันสำปะหลัง น้ำยาเร่งราก+ยาคุมเมล็ด 5-10 นาที
5. ปลูกได้ไร่ละ 80 เซนติเมตร (1,200 หัว/ไร่)
6. ฉีดราดอาหารทางใบ ช่วงแตก 3-5 ใบแรกและทุก ๆ 15 วัน จนกว่ามันสำปะหลัง
จะมีอายุ 5 เดือน
7. ใส่ปุ๋ยเคมี(15-15-15) หรือ(16-16-16) อัตรา 1 กระสอบ/ 2 ไร่ โรยกลบ
โดยไม่ต้องกลบ
8. ฉีดฮอร์โมนสูตรบำรุงหัว ช่วงมันอายุ 4 - 5 เดือน
9. ควบคุมวัชพืชไม่ให้มีมากเกินไป
10. หากพบแมลงหริ่งขาว ฉีดพ่นก่อนที่จะมีการระบาด

ผลงาน

สมชาย ฒาสุข เจ้าของแปลงได้เริ่มการประกวดมันหัวใหญ่ในงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี
ทางการเกษตรเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ Field Day วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567
ณ ม. 3 อ.พนมดงรัก อ.กาญจนบุรี ตำบลน้ำหนัก 47.6 กิโลเมตร เป็นที่เรียกกันว่า
"มันสามหาบ" เนื่องจากตอนยกขึ้น - ลงรถต้องใช้คนยกถึงสามคนเลยทีเดียว
ปี 2566 ผลผลิต 14,000 กิโลกรัม/ไร่ ต้นทุนการผลิต 3,500 - 4,700 บาท/ไร่
ราคาหัวพันธุ์ 4,500-6,500 บาท/ไร่

หลักการคัดเลือกก่อนพันธุ์

1. ต้นพันธุ์ที่ตรง สมบูรณ์ ดอก
2. พันธุ์ที่นิยมปลูกในพื้นที่ตำบลช่องสะเดา เกษตรศาสตร์ 72 เกษตรศาสตร์ 50 ระยะ 90 ระยะ 81 ระยะ 89
3. เลือกพันธุ์ที่ไม่มีโรคใบด่างมันสำปะหลัง
4. พันธุ์มันสำปะหลังที่คัดมาแล้วจะต้องปลูกภายใน 7 - 10 วัน หรือไม่ควรเกิน 30 วัน

การป้องกันกำจัดโรค

1. โรคใบไหม้ ใช้สารเคมีที่มีองค์ประกอบเป็นฟอสฟอรัส
2. โรคหัวเน่าและ โรคหัวเน่าแห้ง โรคหัวเน่าดำ โรคเน่าคอดิน การไถตากดินเป็นเวลานาน ๆ จะช่วยลดประชากรของเชื้อราในดินได้

การป้องกันกำจัดแมลง

1. โรยผง หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลัง ในช่วงที่ฝนอ่อนจะกระทบแสงนานเก็บส่วนของพืชที่ถูกทำลาย เมื่อกำหนดนอกแปลงปลูกหากพบการระบาดของแมลง
ในระยะนี้มันสำปะหลังเป็นต้นอ่อน ให้พ่นสารป้องกันกำจัด เช่น ออราซ (20 % ซีซี) ไดโคโฟล (18.5% ซีซี)
2. แมลงหริ่งขาว ไอโอมโทเอต (50% เอสแอล) ** พ่นใต้ใบ เฉพาะบริเวณที่พบแมลง

ศูนย์รวมสายพันธุ์ส้มโอ อำเภอทองผาภูมิ

KM: ศูนย์รวม
สายพันธุ์ส้มโอ
อำเภอทองผาภูมิ

สวนจินสส การ์เด็น เกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อ 40 กว่าปีก่อน ช่วงแรกปลูกส้มโอพันธุ์ขาวน้ำผึ้งและ
ส้มโอพันธุ์ทองดีเป็นหลัก จนถึงปัจจุบันได้ปลูกและสะสมส้มโอสายพันธุ์ดีไว้มากมาย
ซึ่งแต่ละสายพันธุ์ก็มีข้อดีแตกต่างกันไป เช่น

ส้มโอขาวแตงกวา มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือ รสชาติหวานอ่อนเปรี้ยว
ไม่มีเมล็ด เนื้อสีเหลืองน้ำผึ้งค่อนข้างแห้งและกรอบ

ส้มโอขาวแตงกวา

ส้มโอทับทิมสยาม

ส้มโอทับทิมสยาม มีลักษณะเด่นคือ เปลือกบาง เนื้อผลมีสีชมพูเข้ม
จนถึงแดงเหมือนสีทับทิม

ส้มโอแดงเวียดนาม เปลือกผลสีแดงสด เปลือกผลบาง เนื้อเป็นสีชมพู
รสชาติหวาน หอม อร่อย

ส้มโอแดงเวียดนาม

ส้มโอขาวใหญ่ มีลักษณะเด่นคือ ไม่มีเมล็ด เนื้อกึ่ง (กลีบของเนื้อส้มโอ) เป็นสีน้ำผึ้ง รสชาติอร่อย

ส้มโอหอมใบเตย เป็นส้มโอสายพันธุ์ดั้งเดิมของตำบลหินดาด โดยชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงนำมาปลูก
ไว้ในท้องถิ่นแห่งนี้ตั้งแต่เมื่อ 20 กว่าปีก่อน ทางจินสส การ์เด็น ได้ปลูกและขยายพันธุ์
ส้มโอหอมใบเตยไว้เพื่อการอนุรักษ์สายพันธุ์ ส้มโอหอมใบเตยมีลักษณะพิเศษคือ เปลือกและเนื้อ
ส้มโอมีกลิ่นหอมใบเตย แต่เนื้อในมีสีขาว รสชาติอร่อยเหมือนส้มโอขาวแตงกวา

เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล นายสนู จินสส ประธานอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer) อำเภอทองผาภูมิ
ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ ชื่อนางสาวรัตนพร เปรมปรีดิ์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

องค์ความรู้ เรื่อง “อินทผาลัม” ผลไม้มหัศจรรย์

การจัดการความรู้

กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติ

วันที่บันทึกความรู้ 19 มีนาคม 2567

สายพันธุ์

เกษตรกรปลูกอินทผาลัมบนเนื้อที่ 20 ไร่ ปลูกเป็นสายพันธุ์บาฮี 160 ต้น โดยปลูกเป็นต้นตัวผู้ 10 ต้น นอกจากนี้ยังมีสายพันธุ์โคโตะที่มีลักษณะผลสีแดงปลูกไว้ 5 ต้น

ระยะปลูก

ระยะปลูก 7x7 เมตร และ 8x8 เมตร โดยขนาดของหลุม 1x1 เมตร แต่ในลักษณะพื้นดินของทางสวนจะมีพื้นที่หน้าดินอยู่ประมาณ 1 คืบ นอกจากนั้นสีกลองไปจะเป็นลักษณะของดินลูกรัง ทางสวนจึงได้มีการใช้ปุ๋ยรองพื้นโดยใช้เป็นปุ๋ยมูลวัวหมัก และปุ๋ยมูลไก่หมัก ต้นละ 2 กระสอบ ผสมกับดินปลูกเพื่อรองพื้น

การเก็บเกี่ยว

- ประมาณ 150 วันหลังจากติดผล โดยที่สวนจะปล่อยให้สุกแก่เต็มที่ ประมาณ 20-30% ของจันทน์จึงจะเก็บผลผลิต

ปัญหาโรคแมลง

- โรคราดำ เน่าโคนเน่า ทางสวนใช้ยาฉีดราดำโรดเดอร์มากำจัด และพยายามไม่ให้เกิดบาดแผลบริเวณโคนต้น
- ตัวงแสด, ตัวงสาธุ ใช้วิธีหมั่นเดินสำรวจและทำลายแหล่งที่อยู่อาศัยไม่ให้มีในแปลงปลูก

เจ้าของความรู้
นายทนงศักดิ์ วรวัฒน์ราษฎร์
บ้านเลขที่ 39 หมู่ 14 ตำบลบ้านเก่า
อำเภอเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี
โทรศัพท์ 080 789 9909

• ขยายผ่านช่องทางออนไลน์
ทางเพจเฟซบุ๊ก INWARA GARDEN
อินสตาแกรม INWARA_GARDEN

การดูแล

- การดูแลในระยะ 1-3 ปี ของการปลูกจะเป็นการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอและการให้ปุ๋ยทางใบ (ปุ๋ยน้ำหมักปลา)
- ในปีที่ 4 จะเริ่มให้ผลผลิตประมาณ 80 % จะมีการให้ปุ๋ยทางใบ (ปุ๋ยน้ำหมักปลา) โดยให้ 1 ลิตรต่อไร่ เว้น 1 ลิตรต่อไร่
- การให้น้ำของทางสวนจะเป็นให้น้ำตอนกลางคืน เนื่องจากตอนกลางวันการระเหยของน้ำจะมากกว่า การให้น้ำจำเป็นสำหรับอินทผาลัมต้องให้น้ำสม่ำเสมอ

การผสมดอก

- เกสรตัวผู้จะออกในช่วงเดือน ธ.ค.-ม.ค. เกสรตัวผู้
ที่ติดจะต้องแห้งเป็นผง
- เกสรตัวเมียจะออกในช่วง ก.พ.-มี.ค. การผสมช่วง

เช้าจะดีที่สุดเนื่องจากไม่ร้อนและยังคงมีความชื้น อยู่หลังจากผสมไปแล้ว 14 วันจะเริ่มติดผล

การตัดแต่งผล

- ใบ 1 ก้านทางสวนจะให้ตัดผลเพียง 10-14 ผล ใบ 1 ต้น จะมีประมาณ 50-60 ก้าน ถ้ามากกว่านี้ ทางสวนจะตัดแต่งออก 20-30% ใบ 1 ต้นทางสวนจะไว้เพียงแค่ 7-8 ต้น หลังจากตัดแต่งผลแล้ว จึงทำการห่อผลไว้จนกระทั่งถึงฤดู

ผู้บันทึกองค์ความรู้ : นายสุพจน์ ยากา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เรียบเรียงโดย : นางสาววิลาสินี จันทรหอม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
เผยแพร่โดย : นางสาวนาถรพี ชื่นบาล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
: นางสาวกนกพิชญ์ อรุณรัตน์ (นิสิตฝึกงาน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กำแพงแสน

หน่วยงาน : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกาญจนบุรี

034-564266

